

Houslista na ostrově aneb Permakulturní projekt s názvem AnyQuestions?

Permakultura je složenina ze slov permanent agriculture, tj. stáletrvající hospodářství. Projekt AnyQuestions?, který se konal na nejmenším dánském ostrově Mandø se však zdaleka netýkal jen zemědělství. AnyQuestions? byl součástí mezinárodního festivalu Vadehavs Festival, který se konal v oblasti Wadden,

tj. pobřeží Německa, Holandska a Dánska, a řešil otázky dopadu lidské činnosti na planetu. K účasti na projektu, který probíhal na ostrově Mandø, Dánsko, kde žije pouze 40 stálých obyvatel, byla vybrána skupina umělců reprezentujících různá umělecká odvětví a přístupy k tvorbě. Z několika desítek přihlášek z celého světa byli vybráni: tanečnice Tamara Erde (Izrael), stavitel samoznějících nástrojů Dario Lo Cicero (Itálie), stavitelka 3D obrazů Sarah Fitzsimons (USA), výtvarnice Liesbeth Takken (Holandsko), houslista a skladatel Tomáš Mach (Česká republika).

Od poslední jmenovaného, Tomáše Macha, jenž se společně s dalšími českými muzikanty tohoto projektu účastnil, jsme získali několik postřehů z této velice netradiční akce.

Co se stane, když tři muzikanti přijdou na skoro opuštěný ostrov a začnou improvizovat. Bude příroda inspirovat hudbu ke své manifestaci nebo změní hudba vibrace přírody? Či to bude spíše jeden na jednoho - interpretace vzájemného vztahu? Těšili jsme se, až vyrazíme, necháme snoubit hud-

bu s přírodou a pokusíme se najít odpovědi na tyto i jiné otázky.

Po příjezdu na Mandø jsme nejdříve našli zajímavá místa na hraní. Geologické zajímavosti, odlehlé pláže s tuleni, místní větrný mlýn, kostelík zdobený modely starých korábů, útulnou stodolu se slaměnou střechou, duny atd. Místa našich koncertů se měnila v závislosti na počasí. Když počasí dovolilo, zavedli jsme posluchače do vzdálených míst, kde se vše (příroda, hudebníci, posluchači, atmosféra a energie) spojilo v interaktivní živoucí organismus. Každý den jiné místo, počasí, nálada. Vše jsme fotili, filmovali, nahrávali. Postupně jsme byli schopni rozpoznávat jemné změny a vidět, jak hudba zanechává svou stopu na ostrově a na místních lidech "až za horizont". Každý večer jsme si pak pouštěli, co kdo přes den dělal a diskutovali dlouho do noci. Na konci devítidenního festivalu jsme jasně viděli, že se něco stalo. Něco se skutečně změnilo. Něco zřejmě nepopsatelného slovy, ale my všichni jsme to cítili. Kromě toho vznikla nová přátelství, plány a zůstaly zajímavé vzpomínky. Z festivalu vznikla poutavá kniha s bohatou obrazovou přílohou a DVD zaznamenávající vystoupení a mnohá interview.

AnyQuestion? určitě našel inspiraci a snad i odpovědi. Někdy je však jedinou odpovědí deset dalších otázek, na které se musí dále hledat odpověď v budoucnosti. Já přeji ostrovu a jeho obyvatelům, ať je to budoucnost v harmonii, které jsme tam snad zasel semínko.

Netradiční atmosféra, netradiční příběhy dle Tomáše Macha...

Ze zákulisí aneb Cos mu to dal do toho kafe?

Rád se dívám na svět, jako bych se díval na nějaký film. Nudná situace: vážná schůzka organizátorů a účastníků festivalu. Snažíme se dohodnout na dalším postupu, logistice, organizaci. Kdy a kam přijede televize, kdo co bude dělat atd. Každý je vážný, soustředí se, nebo to alespoň předstírá. V rohu stojí Dario, příležitostný hráč na jakýkoliv kus odpadu. Sbírá kdekerý klump na smetišti nebo třeba co vlna přinese a staví z toho různé nástroje, které zajímavě znějí (někdy). Je to Ital = má rád dobrou kávu. Nyní, opřen o futra, třímá hrnek s piccolem, ale zdá se, že nikdo nevidí, co s ním nevědomky dělá. Nebo spíš, co to kafe dělá s ním. Pokud jste viděli Jarmuschův film Káfe a cigára, kde si v první improvizované scéně dává kafe Roberto Benigni a Steven Wright, tak vězte, že náš Dario by tyhle dva strčil do kapsy. Malého, super silného kafička tam má na dně a ruka se mu klepe, jak když cukruje bábovku. Ztrácím přehled o probíraných podrobnostech a nemohu z něj spustit zrak. Ptám se svého kamaráda, který mu to kafe připravil: "hele, cos mu to do toho dal? Podívej se na něj:-)" Oba propadáme frenetickému smíchu, ačkoliv si nikdo jiný této komické situace vůbec nevšiml. Později mi Dario řekl, že si v kávé prostě míchal hrudku cukru. Nuda!

Už můžeme jíst aneb Další příklad sledování "špatného filmu"

Závěrečná slavnostní recepce. Organizátoři a umělci mají připraven společný banket s místními obyvateli. Pozván je každý, kdo při festivalu nabídl pomocnou ruku. Je to večer po náročném, hektickém dni. Poslední společná večeře. Je prostřeno, všichni jsou hladoví jak vlci, ale před tím, než se pustíme do pečinek, škeblí, řas a zmrzlinových pohárů, je zapotřebí pronést dojemnou řeč, adresovat poděkování všem a nevynechat nikoho, zatleskat a znovu zatleskat... Jali jsme se tedy odložit své přibory a posloucháme více či méně kostrbaté projevy díky a analýzu právě uplynulého festivalu. Tolik atmosféra a můj film začíná.

Pomalinku, téměř neslyšně upadne jednomu posluchači přibor do talíře a jakoby náhodou mu uvízne kus bifteku na vidličce. Zkontroluje situaci a uváží, že je společensky nepřipustné mít takhle nestydatě napíchnuto. Takže sníst! Ale pomalu, tiše, opatrně. Ale ale, jeden nevychovaný brambor právě skočil do úst nic netušícího dalšího posluchače. Moje imaginární kamera se točí a já znovu ztrácím kontakt s vážnou částí večera. Jeden slušňák po druhém postupně začíná rachtat přiborem, až po několika minutách, přes huby si cpající dav, není možné porozumět, komu že mělo být teď vlastně tleskáno. Mlask, mlask.

Ty už to nehul aneb Cesta domů

Řídím na cestě domů z ostrova. Jsme někde za Hamburkem, jsou asi 3 hodiny ráno, všichni v autě spí. V jednom místě probíhá rekonstrukce dálnice a pruhy se zužují do jednoho v každém směru. Nezvykle, žadné auto široko daleko. Aní v mém směru, aní v opačném. Najednou tam, přímo za mostem přes dálnici, vidím stát vůz v odstavném pruhu, všechny čtyři blinkry zapnuté. Jedu sotva osmdesátkou a zpomaluji. Kolem stojícího auta jde muž ve světlem baloňáku. Zpomaluji víc, abych, až budu na jeho úrovni, zjistil, jestli něco nepotřebuje. Nehýbu hlavou, jen očima mrknu do protějšího směru a hned zpět. Normální periferní vidění. A ... tam kde před méně než vteřinou stálo blikající auto, kolem něhož procházel muž, není nic. Aní stopa po autu, aní po muži. V tuto chvíli měl být tak 15 metrů přede mnou. Zastavil jsem na nejbližším odpočívadle a nevěděl, co si o tom myslet. Kamarádi se probouzejí, jdou si odskočit, tak jsem se jim svěřil. Od krásné, mladé dívky se mi dostalo odpovědi: "ty už to nehul, ty vě".

Foto a text: Tomáš Mach, Mandø 2010

Tomáš Mach
VIOLINIST / COMPOSER

